

**SUD BUUD TOAY-TOAY
TËED-PAALLA
yĩnga**

(Sokdse la Leokdse)

Sebra yiisg a 2 soaba

Sungr koεεga

Yuum wusg sēn looge, Wēnnaam neba da tara sokds la leokds sebr n sōngd b mense, sēn na ylē n zāms tēed-paalā sīd buud toay-toay sēn tar yōod hal wusg ne-ba. Seb-kānga na n kōo yāmb sīd buud toay-toay kāens sēn tar yōod ne neb nins sēn tūud a Zezi rūnda-rūnda wā.

Seb-kānga puga, yaa Sokds la Leokds 144 n be be. D sēn wa n gulsd seb-kānga wā, d ninga d yamē wā ti neb nins sēn gomd Āngilindā n paas b mens buuda goamā na n karm-a lame. Dē, d guls-a lame n kit t'a lebgr ne buud goam a taab yaa naana wusgo. D pugla sokr fāa ne a leokre. Leokr fāa tūnuga ne Wēnnaam Sebra gulsem. Gulsem fāa pugē, yāmb na n yēnda sebra yuure, sēn pugd yaa sapitra limoro (makre: sapitr a 2). Sēn pugd rēnda yaa verse wā, walla verse rāmba limoya (makre: verse a 3). Dall sã n ya Sungre sapitr a 2 verse a 3, d gulsda a woto: Sungre 2:3.

Sokdsã kēer na n talla guls-biis la limoyã (makre: S.4). Guls-kānga wā yaa Wycliffe Associate (sēn be Roayomini) n gulsd wotoonē, sēn na ylē n sōng neb nins sēn gomd Āngilindā n paas b mens buuda goamā ti b tōog n wum b sēn dat n yeela vōor sōama.

PIPI BUKA
WĒNNAAM LA NINSAALA
Sokds a 1 soaba ti tãag 26 soaba

BUK A YIIB SOABA
YEL-WĒNDÃ* LA TÕOGÃ*
Sokds 27 soaba ti tãag 62 soaba

BUK A TÃAB SOABA
KIRIST LA FÃAGRE*
Sokds 63 soaba ti tãag 90 soaba

BUK A NAAS SOABA
SUGÃ LA WĒND-DOOGÃ
Sokds 91 soaba ti tãag 117 soaba

BUK A NU SOABA
PUUSGO LA TĒEB GŪUDUM
Sokds 118 soaba ti tãag 144 soaba

Yãmb sã n yënd gom-bil sën tar bãnd kãnga*, rë wilgda yãmb ti gom-bila ne bãndã võor bee Gom-biis bilgrã zïigë sën be sebrã baoosgë wã.

PIPI BUKA
WĒNNAAM LA NINSAALA

S.1 Yaa ānda n naan yāmba?

L. Wēnnaam n naan maam

Singre 1:26-27; Galat Rāmba 2:7; Tuuma 17:26

S.2 Bōe yes la Wēnnaam leb n maane?

L. Wēnnaam naana būmb fāa

Singre 1:31; Yul Sōamya 33:6; Kolos Rāmba 1:16-17

S.3 Bōe yīng la Wēnnaam sēn naan yāmb la b naan būmb fāa wā?

L. Wēnnaam naana maam la b naan būmb fāa b meng ziir yīnga.

S.4 Wān-wān to la yāmb tōe n kit ti Wēnnaam paam ziiri?

L. Yaa mam sēn nong Wēnnaam la m maand būmb ning b sēn kot maamā la m kitd b paamd ziiri.

Matye 5:16; Zā 14:21; Zā 5:3

S.5 Bōe yīng la yāmb sēn tog n kit ti Wēnnaam paam ziirā?

L. Yaa b sēn naan maam la b get mam yellā yīnga.

Yul Sōamya 145:9; 1 Pityere 5:7; Wilgri 4:11

S.6 Wēnd-dāmb a wān n be?

L. Yaa Wēnd a yen tāa bal n be

Tōodo 6:4; Ezayi 45:5; Zeremi 10:10

S.7 Neb a wān n be Wēnnaam sēn ya b ye wā pugē?

L. Neb a tāab n be Wēnnaam sēn ya b ye pugē

Matye 3:16-17; Zā 5:23; Zā 10:10; Zā 15:26

S.8 Nin-kāens yaa ānda ne ānda?

L. Yaa Ba wā, Bi-riblā la Sug Sōngo

Matye 28:19; 2 Korēnt Rāmba 13:14; 1 Pityere 1:2

S.9 Wēnnaam yaa bōe?

L. Wēnnaam yaa suga*. B ka tar yīng wa ninsaal ye.

Zā 4:24; 2 Korēnt Rāmba 3:17; 1 Timote 1:17

S.10 Rê yīnga, Wēnnaam tara sungr bı?

L. Wēnnaam ka tar sungr ye; B sung n beeme la B na n kell n zīnda wakat fāa

Yikri 3:14; Yul Sōamyā 90:2; Ezayi 40:28

S.11 Rê yīnga, Wēnnaam tekdame bı?

L. Wēnnaam ka tekd abada

Yul Sōamyā 102:26-27; Malasi 3:6; Hebre Rāmba 13:8

S.12 Wēnnaam bee yēēnē?

L. Wēnnaam bee zīig fāa.

Yul Sōamyā 139:7-12; Zeremi 23:23-24; Tuumā 17:27-28

S.13 Yāmb tōe n yēnda Wēnnaam bı?

L. Ayo, mam ka tōe n yē-b ye, la bāmb nee maam wakat fāa.

Yul Sōamyā 33:13-15; Yel-būna 5:21; Zā 1:18; 1 Timote 1:17

S.14 Rê yīnga, Wēnnaam mii būmba fāa bı?

L. N-ye, Wēnnaam mii būmba fāa. Mam ka tōe n solg ba fvi ye.

1 Samwell 2:3; Yel-būna 15:3; Hebre Rāmba 4:13»

S.15 Rê yīnga, Wēnnaam tōe n maana būmb fāa bı?

L. N-ye, Wēnnaam tōe n maana bōn-sōng* buud fāa b sēn date.

Ezayi 46:9-10; Daniyell 4:34-35; Efēs Rāmba 1:11

S.16 Mam sā n dat n bāng Wēnnaam, n kts-b sıda, n nong-ba, la m sak-ba, yēēnē la mam zāmsd dēnda?

L. Wēnnaam wilga maam m sēn tōe n bāng-ba, n kts-b sıda, n nong-ba, la m sak-b to-to b Gomdā, Wēnnaam Sebrā puga

Yul Sōamyā 119:104-105; Zā 20:30-31; 2 Timote 3:15

S.17 Bōe la Wēnnaam Sebrā zāmsd yāmba?

L. Wēnnaam Sebrā zāmsda maam sıda sēn kēed Wēnnaam wēngē, la seglg ning bāmb sēn segl n na n fāag dūniyā a Zezi Kirist maasem yīngā wēngē. Wēnnaam Sebrā zāmsda maam sıda sēn kēed mam menga wēngē.

Yul Sōamyā 119:159-160; Zā 17:17; 2 Timote 3:14-17

S.18 Ānda soab n gvls Wēnnaam Sebrā?

L. Yaa neb Sug Sõng* sën tɛ la b kō-b zāmsgo.

2 Pɪyɛɛɛ 1:20-21; 2 Pɪyɛɛɛ 3:15-16

S.19 Tõnd yaab-rāmbā yaa ānda rāmba?

L. A Ādem ne Awa.

Sungre 3:20; Sungre 5:1-2

S.20 Wān-wān la Wēnnaam naan tōnd yaab-rāmbā?

L. Wēnnaam naana a Ādem yīngā ne tēnga tom. Wēnnaam naana a Awa ne a Ādem yīnga pɛdga.

Sungre 2:7; Sungre 2:21-23; Sungre 3:19; Yul Sōamyā 103:14

S.21 Bōe n da kit t'a Ādem ne a Awa ra yaa toor ne būmb a taab nins Wēnnaam sën naanā?

L. Wēnnaam naana a Ādem ne a Awa wa bāmb menga wēnego.

Sungre 1:26-27

S.22 Wān-wān la tōnd tōe n yēnd Wēnnaam wēnegā a Ādem ne a Awa pɔgē?

L. Wēnnaam kō-b-la noor ti b soog b sën naanā fāa. B ra mii būmb ning sën ya sūdā. B ra nonga būmb ning sën ya turgā. B ra tōe n vumda būmb ning sën ya neerā. B ra tōe n maana būmb ning sën noom Wēnnaamā. B ra tōe n goma ne Wēnnaam la b gom ne taaba.

Sungre 1:26-27; Sungre 2:7-9; Yul Sōamyā 147:10-11; Filip Rāmba 4:8

S.23 Yīnga sën yāk a toogo, bōe la Wēnnaam kō a Ādem ne a Awa yesa?

L. Wēnnaam kō-b-la yam-dāmb sën ka kiid ye.

Sungre 2:7; Tōodo 6:5; Koɛɛg Soaba 12:7; Matye 16:26

S.24 Yāmb tara yam* wa yāmb sën tar yīnga bt?

L. N-ye, mam tara yam* sën ka kiid ye.

Zakari 12:1; Tɔvɔma 7:59; 2 Korēnt Rāmba 5:8

S.25 Wēnnaam sën wa n naan a Ādem ne a Awa wā, b ra yaa wān-wāna?

L. Wēnnaam naan-b lam ti yāmb yilma* la b tar sū-noogo. B ra vu ne Wēnnaam zēed ning Wēnnaam sën da maan n kō-bā pɔga.

Sungre 1:26-28; Sungre 2:15-17; Sungre 2:25; yul Sōamyā 8:4-8

S.26 Bõe la Wẽnnaam da rat ne a Ædem la Awa?

L. Wẽnnaam da ratam t'a Ædem ne a Awa kɪs-b sɪd la b sak-b bũmb fãa pɔga.

Sungre 2:15-17; Yul Sõamya 8:4-8

BUK A YIIB SOABA
YEL-WĒNDĀ LA TÕOGĀ

S.27 Rē yīnga, a Ādem ne a Awa saka Wēnnaam, la b kell yu neb sēn ya yilem* la sēn tar sū-noog bi?

L. Ayo, b kusa Wēnnaam noorā. B kongā ne Wēnnaam ne yamleoogo.

Sungre 3:6-8

S.28 Yel-wēnd* yaa bōe?

L. Yel-wēnd yaa tōnd sā n ka maan būmb ning Wēnnaam sēn yet ti d maanā; la d maan būmb ning b sēn gıdgā.

Rom Rāmba 1:32; Zak 2:10-11; Zak 4:17; 1 Zā 3:4

S.29 Yel-wēnd* buud fāa yaood yaa bōe?

L. Yel-wēnd buud fāa sēgda ne Wēnnaam sū-puur la sibgre

Tōodo 27:26; Rom Rāmba 1:18; Rom Rāmba 6:23; Efēs Rāmba 5:6

S.30 Tōnd yaab-rāmba yel-wēnd* yu bōe?

L. B ru tug biig ning Wēnnaam sēn da gıdg-b ti b ra ru wā.

Sungre 2:16-17; Sungre 3:6

S.31 Ānda soab n kvub-b ti b maan yel-wēndā*?

L. Svtāanā kvuba a Awa, t'a Awa kō a Ādem tuga biiga.

Sungre 3:1-5; Zā 8:44; 2 Korēnt Rāmba 11:3; Wilgri 12:9

S.32 Tōnd yaab-rāmbā sēn maan yel-wēndā poore, bōe n paam dūniyā?

L. Wēnnaam kāaba tēn-gāongā wēnga. La kūum waa dūniyā, wa Wēnnaam sēn da pīnd n yeel a Ādem ne Awa wā.

Sungre 2:15-17; Sungre 3:16-17

S.33 Tōnd yaab-rāmb sēn maan yel-wēndā poore, bōe n paam-ba?

L. Wēnnaam diga a Ādem ne a Awa n yiis zēedē wā. B ra ka le ya neb sēn ya yulma* la sēn tar sū-noog ye. B lebga yel-wēn-maandba* - neb sēn tar taale, yānde la rabeem.

Sungre 3:8-13; 16-19; 23

S.34 A Ādem yel-wēnda yīnga, bōe n paam neb nins fāa sēn wa-b yē poorā?

L. Neb nins fāa sēn dog-b a Ādem ne a Awa poorā yaa yel-wēn-maanda*.

Yul Sōamya 51:5; Rom Rāmba 5:18-19; 1 Korēnt Rāmba15:21-22

S.35 Rē yīnga, Wēnnaam basa dūniyā kāab-wēnga pʉg bi? Rē yīnga, b basa ninsaalba b yel-wēndā pʉg bi?

L. Ayo, Wēnnaam yāka yam n na n fāag-ba. B pʉlmam ti b na n tuma Fāagda*.

Matye 1:21; Zā 3:16-17; 1 Zā 4:14

S.36 Kaool* yaa bōe?

L. Kaool yaa pʉleng meng-menga neb a yiib sēn pʉlemd taaba.

S.37 Yaa bōe kaool buud toay-toay la Wēnnaam maan ne Israyell neba?

L. Wēnnaam pʉlmam ti b na n kitame t'a Abraham penda neb yi buud sēn ya kāsenga.

B pʉlmam ti b na n barka buuda fāa a Abraham maasem yīnga.

Wēnnaam kō a Moyiis tōogā. B pʉlmam ti b na n zīnda ne a Moyiisi, la b na n barka Israyell kamba b sā n sak bāmba la b tū tōod nins b sēn kō-bā.

Wēnnaam pʉlmam a Daviid ti yēnda biig a ye n na n lebg rīm-kāsenga n di naam wakat fāa.

Wēnnaam pʉlmam ti daar n wat ti b na n maam kaool paalle. B pʉlmam ti b na n kō ninsaalba b yel-wēnā sugri, la b tek ninsaalba sūyā.

Singre 12:1-3; Singre 15; Yikri 24:3-7; 2 Samwell 7:16;

Zeremi 31:31-34

Tōod piigā

S.38 Tōod piigā yaa bōe?

L. Tōod piigā yaa goam Wēnnaam sēn kō a Moyiis Israyell* kamba yīnga.

Wēnnaam b toor n guls tōod piigā kug wals a yiib zutu.

Yikri 31:18; Tōodo 9:10

S.39 Tōod kāens yaa bōe ne bōe?

L. Da lūs wēnd-dāmb a taab mam taor ye.

Da maan wēnd-naandga*, la ra waoog-b ye

Da pud Zu-soaba fo Wēnnaamā yūr ti ka zems ye.

Tēeg Vūsug daarā* yell n welg-a toore.

Waoog* f ba la f ma.

Da ku ned ye

Da yo* ye.

Da zu ye.

Da yag f to zīrē ye.

Da tulg f to būmb ye.

Yikri 20:1-17

S.40 Pipi tōogā yaa bōe?

L. Pipi tōogā yaa: Da lūs wēnd-dāmb a taab mam taor ye.

Yikri 20:3; Ezayi 45:5-6

S.41 Bōe la pipi tōogā zāmsd tōndo?

L. Pipi tōogā zāmsda tōnd ti d tog n waooga* Wēnnaam b ye bala.

Yul Sōamyā 44:20-21; Matye 4:10; Wilgri 22:8-9

S.42 Tōog a yiib soabā yaa bōe?

L. Tōog a yiib soabā yaa: Da maan wēnd-naandga*, la ra waoog-b ye.

Yikri 20:4-6; Tōodo 5:8-10

S.43 Bōe la tōog a yiib soaba zāmsd yāmba?

L. Tōog a yiib soabā zāmsda maam ti m ka segd n waoog bōn-naandse* walla būmb bi ned mamsg ye.

Ezayi 44:10-11; Ezayi 46:5-9; Tuuma 17:29

S.44 Tõog a tãab soabã yaa bõe?

L. tõog a tãab soabã yaa: Da pud Zu-soaba fo Wënnamã yuur ti ka zems ye.

Yikri 20:7; Tõodo 5:11

S.45 Bõe la tõog a tãab soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog a tãab soabã zãmsda tõnd ti d ka tog n pud Wënnam yuurã ne masem sën ka waoogd-b ye.

Ezayi 8:13; Yul Sõamyã 138:2; Wilgri 15:3-4

S.46 Tõog a naas soabã yaa bõe?

L. Tõog a naas soabã yaa: Tëeg Vuusg daarã* yell n welg-a toore.

Yikri 20:8-11; Tõodo 5:12-15

S.47 Bõe la tõog a naas soabã zãmsda tõndo?

L. Tõog a naas soabã zãmsda tõnd ti d tog n waooga* Wënnam d vuusg wakato, d tuum wakato la tõnd waoogr wakato

Yikri 16:23; Ezayi 58:13-14

S.48 Tõog a nu soabã yaa bõe?

L. Tõog a nu soabã yaa: Waoog* f ba la f ma.

Yikri 20:12; Tõodo 5:16

S.49 Bõe la tõog a nu soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog a nus soabã zãmsda tõndo ti d nonga d roagdbã la d sak b noore.

Yel-bũna 1:8; Efëes Rãmba 6:1-3; Kolos Rãmba 3:20

S.50 Tõog a yoob soabã yaa bõe?

L. Tõog a yoob soabã yaa: Da kv ned ye

Yikri 20:13; Tõodo 5:17

S.51 Bõe la tõog a yoob soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog a yoob soabã zãmsda tõnd ti d ka segd n kisg neb a taabã walla d yãk ned yõor ye.

Singre 9:6; Matye 5:21-22; 1 Zã 3:15

S.52 Tõog a yopoe soabã yaa bõe?

L. Tõog a yopoe soabã yaa: Da yo* ye.

Yikri 20:14; Tõodo 5:18

S.53 Bõe la tõog a yopoe soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog a yopoe soabã zãmsda tõnd ti d ka segd n kē ne ned sēn ka tõnd sɪda bɪ
tõnd pag ye.

Matye 5:27-28; Efɛes Rãmba 5:3-4

S.54 Tõog a nii soabã yaa bõe?

L. Tõog a nii soabã yaa: Da zu ye.

Yikri 20:15; Tõodo 5:19

S.55 Bõe la tõog a nii soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog a nii soabã zãmsda tõnd ti d ka tog n dɪk neb a taaba bũmb ye.

Yikri 23:4; Yel-bũna 21:6-7; Efɛes Rãmba 4:28

S.56 Tõog a wɛ soabã yaa bõe?

L. Tõog a wɛ soabã yaa: Da yag f to zĩrē ye.

Yikri 20:16; Tõodo 5:20

S.57 Bõe la tõog a wɛ soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog a wɛ soabã zãmsda tõnd ti d segd n yu pu-peen-dãmba, la d togsd sɪda.

Yul Sõamya 15:1-3; Yel-bũna 12:17; 1 Korēnt Rãmba 13:6

S.58 Tõog piig soabã yaa bõe?

L. Tõog piig soabã yaa: Da tvlg f to bũmb ye.

Yikri 20:17; Tõodo 5:21

S.59 Bõe la tõog piig soabã zãmsd tõndo?

L. Tõog piig soabã zãmsda tõnd ti d tog n nooga d sũy* ne bũmb ning tõnd sēn
tarã.

Filip Rãmba 4:11; 1 Timote 6:6; Hebre Rãmba 13:5

S.60 Rē yĩnga, Zuif rãmba saka tõod nins Wēnnaam sēn kō a Moyiisã bɪ?

L. Ayo, b kusa Wēnnaam tõodã ti Wēnnaam sɪbg-b wa b sēn da pĩnd n sōog-b
nugã.

Tōodo 9:12, Ezekiyell 39:23

S.61 Rē yīnga, ned tōe n saka Wēnnaam tōodā zāng bɪ?

L. A Ādem kusa Wēnnaam noorā. Sēn sung ne wakat kānga, ninsaal ba a ye ka tōog n sak Wēnnaam noyā fāa zāng ye.

Koεεg Soaba 7:20; Rom Rāmba 3:23; Zak 2:10

S.62 Bōe la tōod piigā wilgd tōndo?

L. Tōod piigā zāmsda tōnd ti Wēnnaam yaa yilemd la sōama. B zāmsda tōnd d sēn na n maan to-to n nong Wēnnaam la d nong d taabā. B wilgda tōnd ti d yaa yel-wēn-maandba, la d ka sakd Wēnnaam ye. B wilgda tōnd ti d tog n paama Fāagda*.

Koεεg Soaba 12:13; 1 Timote 1:8-9; Rom Rāmba 3:20; 5:13; 7:7-11;

Galat Rāmbā 3:19-24

BUK A TĀAB SOABA
KIRIST LA FĀAGRĀ*

S.63 Fāagdā* yaa āndā?

L. Yel-wēn-maandā* Fāagd a yen tāa yaa Zu-soab* a Zezi Kirist.

Luk 2:11; Tuumā 4:11-12; 1 Timote 1:15

S.64 A Zezi Kirist yaa ānda soaba?

L. A Zezi Kirist yaa Wēnnaam Bi-riblā sēn be wakat sēn ka setā.

Zā 1:1, 14, 18; Zā 3:16, 18; Galat Rāmba 4:4; Kolos Rāmba 1:15-18;

Hebre Rāmba 1:1-3; 1 Zā 5:20

S.65 Bōe yīng la Wēnnaam sēn tum b Bi-riblā dūniyā?

L. Wēnnaam tuma b Bi-riblā dūniyā bala b nonga tōndo. B tuma b Bi-riblā bala b yaa nimbāan-zoeer la bark* Wēnnaam.

Yul Sōamyā 103:8-11; Zā 3:16-17; Rom Rāmba 5:7-8; Efēs Rāmba 2:4-5; 1 Zā 4:9-10

S.66 A Zezi Kirist ra yaa Wēnnaam la ninsaal bi?

L. N-ye, a Zezi ra yaa Wēnnaam zānga, la b ra yaa ninsaal zāng me.

Zā 1:1-3, 14; Filip Rāmba 2:5-11; Kolos Rāmba 2:9; Hebre Rāmba 2:14-18

S.67 Bōe tuumd la a Zezi sēn ya Fāagda* maane?

L. A Zezi saka Wēnnaam būmba fāa puga, la b reega sibgr yel-wēn-maandbā* yīnga.

Rom Rāmba 8:3-4; Filip Rāmba 2:7-8; Hebre Rāmba 4:15; Hebre Rāmba 9:14-15

S.68 Bōe yīng t'a Zezi ki?

L. A Zezi sēn deeg yel-wēn-maandba* zīig n ki wā, bāmb sigsa Wēnnaam sū-puurā.

Mark 10:45; 2 Korēnt Rāmba 5:19-21; Galat Rāmba 3:13

S.69 Yu wãn tu Wẽnnaam Bi-riblã sãn be wakat fãa* wã reeg yel-wẽn-maandba* zïig n namse?

L. A Zezi, Wẽnnaam Bi-riblã, lebga ninsaala.

Zã 1:14; Galat Rãmba 4:4, 5; Kolos Rãmba 2:9

S.70 Wãn-wãn la Wẽnnaam Bi-riblã lebg ninsaala?

L. B puga rikr* yu ne Sug Sõng pãnga la yaa pa-kuil* a Maari n dog-ba.

Ezayi 7:14; Matye 1:18-21

S.71 Yaa bõe vum buud la a Zezi Kirist vum dũni wã zugu?

L. B vumda vum sãn ya naana, sãn tar waoore*, la sik-m-menga.

Matye 8:20; Matye 11:28-30; Luk 4:18-19; 2 Korënt Rãmba 8:9; 2 Korënt Rãmba 10:1

S.72 Zu-soab* a Zezi maana yel-wënd* ba ya vugr bi?

L. Ayo, b yu ylemd n ka tar zang ye

Zã 8:29; 2 Korënt Rãmba 5:21; Hebre Rãmba 7:26; 1 Pityere 2:21-23

S.73 Yaa bõe kũum buud la a Zezi Kirist ki?

L. Kirist kii da-pik* zugu.

Luk 23:33; Galat Rãmba 3:13; Filip Rãmba 2:8

S.74 Kirist paa yaoogã pug b kũuma poor bi?

L. Ayo, Kirist vugame n bas kũum dasem a taabã daare.

Matye 28:5-7; Luk 24:5-8; Rom Rãmba 4:25; 1 Korënt Rãmba 15:3,4

S.75 Yaa ãnda rãmba la Wẽnnaam na n fãag ne yel-wẽna stbgre?

L. Wẽnnaam na n fãaga b rãmb nins sãn tekd yam* n bas yel-wëndã*. La b rãmb nins sãn tẽed Zu-soab* a Zezi wã.

Mark 1:14, 15; Zã 3:16-18; Tuuma 20:21

S.76 Tek yam* dat n yeelam tu bõe?

L. Tek yam dat n yeelame tu maan sũ-sãang m yel-wẽnda yĩnga la m lak n bas -a, bala a beegda Wẽnnaam.

Luk 19:8-10; 2 Korënt Rãmba 7:9-10; 1 Tesalonik Rãmba 1:9-10

S.77 Tall tẽeb* Kirista pug dat n yeelam tu bõe?

L. Tall tēeb Kirista pvg dat n yeelam ti tōnd kita bāmb b yen tāa sīda sēn na yulē ti b fāag* tōndo.

Zā 14:6; Tuvma 4:12; 1 Timote 2:5; 1 Zā 5:11-12

S.78 Ne yāmb menga pānga, yāmb tōe n teka yam* n tē Kiristā bī?

L. Ayo, mam tog n paama Sug Sōng* sōngre.

Zeremi 13:23; Zā 3:5-6; John 6:44; 1 Korēnt Rāmba 2:14

S.79 Yēnē la neba tōe n wum sidā sēn kēed Kiristā wēngē wā?

L. Koe-noogā* puga, kiba-noog ning Fāagdā* sēn kōt ninsaalbā puga.

Mark 1:1; Tuvma 15:7; Rom Rāmba 1:16-17

S.80 Bōe la tōnd Fāagd* a Zezi lebg tōnd yīnga?

L. A Zezi lebga tōnd No-rēesa*, tōnd Maan-kvuda la d Rīma.

Matye 13:57; Zā 18:37; Hebre Rāmba 1:1-3; Hebre Rāmba 5:5-6; Wilgri 1:5

S.81 Wān-wān la a Zezi Kirist ya No-rēesa*?

L. Bala b wilgda tōnd Wēnnaam sēn ya a soaba. B zāmsda tōnd d sēn na n maan to-to n ta bāmb yam.

Tōodo 18:18; Zā 1:18; John 4:25-26; Tuvma 3:22; 1 Zā 5:20

S.82 Bōe yīng la Kirist sēn ya No-rēesā sēn ya tle ne tōndā?

L. Bala tōnd ka tōe n bāng Wēnnaam ti ka ne bāmb ye.

Matye 11:25-27; Zā 17:25-26; 1 Korēnt Rāmba 2:14-16

S.83 Wān-wān la a Zezi Kirist ya Maan-kvuda?

L. B reega tōnd zīg n ki, la b yōkda Wēnnaam sēeg tōnd yīnga.

Yul Sōamya 110:4; Hebre Rāmba 4:14-16; Hebre Rāmba 7:24-25; 1 Zā 2:1-2

S.84 Bōe yīnga la tōnd tog n paam ti Kiristā yī tōnd Maan-kvuda?

L. Bala tōnd yel-wēndā ktam ti tōnd tar kvudo la yānde.

Yel-būna 20:9; Koēeg Soaba 7:20; Ezayi 53:6; Rom Rāmba 3:10-12; Rom Rāmba 3:23; Zak 2:10

S.85 Wǎn-wǎn la a Zezi Kirist ya Rīma?

L. B ruta naam tōnd zut la b zabd n sōngda tōndo.

Yul Sōamya 2:6-9; Efēs Rāmba 1:19-23; Wilgri 15:3-4

S.86 Bōe yīng la tōnd sēn tog n paam ti Kirist yī tōnd Rīma?

L. Bala tōnd yaa pān-komsem dāmba la rabeem n tar tōndo.

2 Korēnt Rāmba 12:9-10; Filip Rāmba 4:13; Kolos Rāmba 1:11-13;

Hebre Rāmba 13:5-6; 2 Timote 1:12

S.87 Yaa bōe bark* la tōnd tēeba, tōnd sēn tar a Zezi Kirist puḡē wǎ, kōt tōndo?

L. Wēnnaam kōta tōnd d yel-wēna sugri*, la b kutd ti tōnd lebgd nin-turse*.

Tōnd lebga Wēnnaam zaka neba, la bāmb kamba.

Wēnnaam kutdam ti tōnd lebg yulma* d sūyā* puse.

Wēnnaam kutdam ti tōnd zems zāng d yīngā la yamā puḡa vuḡra* daare.

Rom Rāmba 5:18; Galat Rāmba 4:4-6; Efēs Rāmba 1:5; Hebre Rāmba 10:10-14;

1 Zā 3:2

S.88 Wēnnaam kōta maam bark* kāens ti bala mam tum-sōamya n sēgd ne rēnda bī?

L. Ayo, Wēnnaam kōta maam bark* kāense b barka* yīnga. Mam ka zems ne rēnda ye la mam ka tōe n tum n paam dē ye.

Ezayi 64:6; Efēs Rāmba 2:8-9; Tit 3:4-7

S.89 Rē yīnga, Wēnnaam na wa reega b barkā* n bas neb nins sēn tekd yam n tēed sīd-sīdā bī?

L. Ayo, a Zezi ka na n tol n loog n bas neb nins sēn kīs bāmb sīd n dat ti b fāag-bā ye.

Zā 10:27-30; Rom Rāmba 8:38-39; Filip Rāmba 1:6; 1 Pīyēere 1:3-5

S.90 Wēnnaam barkā* yaa bōe?

L. Wēnnaam barkā* yaa nonglem ning la sōmblem ning bāmb sēn tar tōnd yīngā ti tōnd da yaool n da ka sēgd ne rēnda wǎ.

Yikri 34:6; Efēs Rāmba 1:7-8; 2 Korēnt Rāmba 8:9

BUK A NAAS SOABA
SUGÃ LA TINGÃ

S.91 Bõe la Wẽnnaam tolg n dat neb nins fãa sën tēed a Zezi wã yĩnga?

L. B ratame ti b yĩ yulma b sũyã la b manesmã puga. B ratame ti b yĩ wa a Zezi.

Efɛɛs Rãmba 1:4; 1 Pɩyɛere 1:15; 2 Korɛnt Rãmba 7:1

S.92 Wãn-wãn la Wẽnnaam kitd ti tōnd lebgd yulma d sũyã la d yel-manesmã puga?

L. B kōta tōnd sũ-paalle. La b kōta tōnd Sug Sōngo.

Ezekiyell 36:26; Rom Rãmba 8:1-14; Galat Rãmba 5:22-26; Efɛɛs Rãmba 1:13

S.93 Sug Sōng yaa ānda soaba?

L. Sug Sōng yaa Wẽnnaam. Wẽnnaam sën ya Ba wã la Wẽnnaam sën ya Bi-riblã n tum Sug Sōngo.

Matye 28:19; Zã 14:26, Zã 15:26; 2 Korɛnt Rãmba 13:14

S.94 Moasã, Sug Sōng lebga bõe tōnd yĩnga?

L. Sug Sōng yaa neb nins fãa sën tēed Kiristã Belsda, b Pakda, la b Teta.

Zã 16:7-8, 12-15; Rom Rãmba 8:14-16; 1 Korɛnt Rãmba 6:19; Efɛɛs Rãmba 1:14

S.95 Wãn-wãn la mam tōe n bãng ti Sug Sōng kitdame ti mam lebgd yilemde?

L. Mam na n bume n wẽneg mam Fãagd a Zezi Kirist n paase. Mam na n yēe Sug Sōng bilã mam sũura la m yel-manesmã puga.

Kolos Rãmba 1:9-12; Efɛɛs Rãmba 3:16

S.96 Sug Sōng bila yaa bõe?

L. Sug Sōng bilã yaa nonglem, sũ-noogo, yōk-m-menga, laafi, sũ-mare, maan neere, sũ-maasem, tēebo, sũ-bugsem, la yōk-m-menga.

Galat Rãmba 5:22-23

S.97 Rē yĩnga, yãmb na n yēe naar wakat fãa, yãmb sã n tũud a Zezi yĩng bĩ?

L. Ayo, mam tōe n paama yel wakat kēere. Mam tōe n paama namsgo walla kisgri, wa a Zezi sën paamã.

Zã 15:18-19; 2 Timote 3:12; Rom Rãmba 8:23-25; Zak 1:2-4; 1 Pityere 4:12-13

S.98 Wãn-wãn la Wẽnnaam sōngd yãmb zu-loesa wakato?

L. B kōta maam Sugã sēn belsd maam. B kōta maam wēnd-doogã sēn get mam yelle. B pulemda maam ti b na n tuma bũmba fãa puga mam neer yīnga, la bãmb waoogr yīnga.

Rom Rãmba 5:3-5; Rom Rãmba 8:18; 1 Tesalonik Rãmba 5:11; 1 Pityere 4:12-19;
1 Pityere 5:10

S.99 Moog zãng Wēnd-doogã yaa bōe?

L. Moog zãng Wēnd-doogã yaa neb nins fãa Wẽnnaam sēn da wã sēn naag taaba. Wēnd-doogã yaa Ba a Wẽnnaam zaka neba. Yaa Kirist sēn ya Bi-riblã yīnga. Yaa zīig ning Sug Sōngã sēn vı wã.

1 Korēnt Rãmba 12:27; Efēs Rãmba 3:14-15; Efēs Rãmba 5:23; Kolos Rãmba 1:24; Hebre Rãmba 2:11

S.100 Sakē wēnd-doogã yaa bōe?

L. Sakē wēnd-doogã yaa neb sēn tēed a Zezi Kirist la sakd bãmb zãmsgã sulli. B naagda taab n waoogd Wẽnnaam. B naagda taab n kelgd la b zãmsd Wẽnnaam goama. B geta taab yelle, la ned fãa paamda sōngre. B naagda taab n puvsdē la b tumdē sēn na yulē ti Wẽnnaam Soolmã kēng taoore. B lida neb nins sēn tēed-bã la b rikd Zu-soaba Rubo.

Matye 28:19-20; Tuvma 2:41-42; Tuvma 8:36-39; Acts 14:23; Rom Rãmba 6:1-5;
1 Korēnt Rãmba 11:23-26; Tit 1:5

S.101 Yãmb tog n yu sakē wēnd-doogã ned bi?

L. N-ye. Sakē wēnd-doogã yaa neb sull sēn sōngd maam ti m bit n paamd pãng m tēebã puga. Yaa be la mam zãmsd mam sēn na n maan to-to n sak a Zezi tōog paallã.

Hebre Rãmba 10:24-25

S.102 Tōog paall ning a Zezi sēn kō wēnd-doogã yaa bōe?

L. A Zezi yeelam yaa: “Nong-y taaba. Yãmb tog n nonga taab wala mam sēn nong yãmb to-to wã.”

Zã 13:34

S.103 Wãn-wãn la tõnd tõe n nong taaba?

L. Tõnd nonglmã kaset yaa tõnd sën na n ya nin-sõamya ne taaba, n puusd taab yĩnga, la d kõt taab sugri. Tõnd nonga taaba tõnd sã n waoogd taaba, n sõngd taaba, la d kõt taab raodo. Tõnd nonga taaba, tõnd sã n togsd taab sıda, la d get neb a taaba yell n yud d mensã.

Rom Rãmba 12:10; Efëes Rãmba 4:32; Kolos Rãmba 3:9, 13; 1 Tesalonik Rãmba 4:18; Zak 5:16

S.104 Lisg yaa bõe?

L. Lisga wakato, wënd-dooga taor dãmba bõrda sën deegd-a lisga koom puga. Rënda poore, b basdam t'a puk n yi koomë wã. B maanda rënda ne Ba wã, Biigã la Sug Sõngã yvure.

Matye 3:6, 16; Mark 1:5; Tvvuma 8:12

S.104 Anda soab n tõe n deeg koom lisgu?

L. Kooma lisg yaa ned buud fãa sën tekd yam n basd a yel-wën yĩnga. Yaa neb nins fãa sën tēed Kirist n dat fãagrã yĩnga.

Tvvuma 2:38, 39; Tvvuma 8:36-37; Tvvuma 16:30-33

S.105 Kooma lisg võor yaa bõe?

L. Kooma lisg yaa bãnd sën wilgd ti sën paam-a lisga naaga Kirist b kũumã, b mumbã la vuvgrã puga. A wilgdame ti mam naaga b wënd-dooga puga.

Tvvuma 16:30-33; Rom Rãmba 6:3-5; Kolos Rãmba 2:12

S.106 Wãn-wãn la Kirist tēedba tēegd taab Kirist sën ki bãmb yĩngã yelle?

L. Tõnd naagda taab n dıkd Zu-soaba Rubo.

Mark 14:22-24; 1 Korënt Rãmba 11:23-29

S.107 Zu-soaba Rub yaa bõe?

L. Zu-soaba Rub wakato, tõnd wãbda buri la d yũud bõn-yũudlã. Tõnd maanda boto n tēegd a Zezi Kirist kũumã.

Mark 14:22-24; 1 Korënt Rãmba 11:23-29

S.108 Bura vōor yaa bōe?

L. Bura sēn tōsā bilgda Kirist yīngā sēn tōsā. B kii vugr tōnd yel-wēna yīnga.

Matye 26:26; 1 Korēnt Rāmba 11:24

S.109 Bōn-yūudlā vōor yaa bōe?

L. Bōn-yūudlā bilgda Kirist zumā. B raaga b zuma vugr tōnd fāagrā yīnga.

Matye 26:27-28; 1 Korēnt Rāmba 11:25; Hebre Rāmba 9:26-28

S.110 Ānda soab n tōe n dt Zu-soaba Rubo?

L. Zu-soaba Rub yaa ned buud fāa sēn tekd yam n basd a yel-wēn n tōe n dt. Yaa neb nins fāa sēn tēed-b Kirist n dat fāagrā yīnga.

1 Korēnt Rāmba 10:16, 17; 1 Korēnt Rāmba 11:18-29

S.112 Ānda n kō wēnd-doogā kooma lisg la Zu-soaba Rubā?

L. Yaa Zu-soab a Zezi.

Matye 26:26-29; Matye 28:18-20

S.113 Bōe yīng la Zu-soab a Zezi sēn kō wēnd-doogā kooma lisgā la Zu-soaba Rubā?

L. A Zezi Kirist kōo bōn-kāensa sēn na yilē n wilg ti b nebā yaa bāmb n so. Yel-kāens a yibā tēegda tōnd būmb ning a Zezi sēn maan tōnd yīngā.

Matye 28:19; Rom Rāmba 6:1-5; 1 Korēnt Rāmba 11:23-26

S.114 Yaa bōe yaoleem noor la Kirist bas ne Wēnd-doogā?

L. “B kōo maam pāng fāa sēn be arzāna la sēn be dūniyā. Bt y kēng n maan neba buud fāa ti b yt mam karen-biisi n lis bāmb ne Ba la Biiga la Sug Sōng yvvre. La zāms bāmb ti b sak būmb nins fāa mam sēn da togs yāmbā. La gese, mam bee ne yāmb wakat fāa hal ti ta wakat sēebo.”

Matye 28:18-20

S.115 Zu-soaba Daar yaa bōe?

L. Zu-soaba daar yaa semenda pipi daare (Hato). Pipi Kirist tēedba da segda taab badaar n waoogd Wēnnaam.

Tuuma 20:7; 1 Korënt Rãmba 16:2; Wilgri 1:10

S.116 Bõe yǐng ti b boond ti Zu-soaba daare?

L. Bala badaare, Kirist vuug n basa kũum.

Matye 8:1-6; Luk 24:1-6; Zã 20:1

S.117 Wãn-wãn la tõnd tõe n paam ti daar kãng naf tõnd sõama n yuda?

Daar kãng nafda tõnd sõama n yuda, tõnd sã n tigsd ne Wẽnnaam neba n waoogd

Wẽnnaam la d kõt taab raod tẽeba puga.

Yul Sõamya 27:4; Rom Rãmba 12:9-13; Kolos Rãmba 3:16

BUK A NU SOABA
PUUSG LA TĒEB GŪUDUM

S.118 Puvsg yaa bōe?

L. Puvsg yaa tōnd sēn na n gomd ne Wēnnaam. Tōnd puvsgda bāmb bark b maan neerā yīnga. D vēnegda d yel-wēna n kot sugri. D kot bāmb būmb nins sēn ta b yam wā.

Matye 6:6; Filip Rāmba 4:6; 1 Zā 5:14

S.119 Yaa ne ānda yuvr la d tog n puvse?

L. Tōnd segd n puvsa ne a Zezi yuvre

Zā 14:13-14; Zā 16:23

S.120 Wakat bugo la zī-bug la d tog n puvse?

L. Tōnd tog n puvsa Wēnnaam zīg fāa la wakat fāa.

Matye 6:6; Efēes Rāmba 6:18; Acts 21:5; Kolos Rāmba 4:2

S.121 Bōe la a Zezi kō tōnd sēn na yilē n zāms d puvsgo?

L. A Zezi kōo tōnd Zu-soaba puvsgo.

Matye 6:9-15; Luk 11:2-4

S.122 Zu-soaba puvsga yaa bōe?

L. Tōnd Ba sēn be arzāna,

Ti yāmb yuvr yi ne waoogre;

Ti yāmb soolem wa;

Ti yāmb daab maan dūniyā zug

Wa sēn maand arzāna.

Bi y kō tōnd tōnd dub dūnda

Bi y kō tōnd sugri tōnd beegra yīnga,

a wa tōnd me sēn kōt d beegdba sugrā;

la bi y ra bas tōnd ti d kē makr pugē ye,

la bi y fāag tōnd wēng soaba nugē.

Matye 6:9-13

S.123 Yaa kosd buud a wān n be Zu-soaba Puvsg puga?

L. Yaa kosd buud toay-toay a yoob n be be.

S.124 Pipi kosgā yaa bōe?

L. Tı yāmb yuur yi ne waoogre;

Matye 6:9; Luk 11:2

S.125 Yaa bōe la tōnd puvsd n kot pipi kosga pugē?

L. Tōnd puvsdam ti neba fāa na pēg Wēnnaam yuurā.

Yul Sōamya 8:1-2; Yul Sōamya 72:18-19; Yul Sōamya 113:1-3

S.126 Kosg a yiib soaba yaa bōe?

L. Tı yāmb soolem wa.

Matye 6:10; Luk 11:2

S.127 Yaa bōe la tōnd puvsd n kot kosg a yiib soaba pugē?

L. D puvsdam ti neba fāa sēn be dūniyā na kelg la b tē kiba-noogā. Tōnd puvsd n kotame ti b tē a Zezi wa b Zu-soaba.

Zā 17:20-21; Tuvuma 8:12; Tuvuma 28:30-31; Wilgri 11:15

S.128 Kosg a tāab soaba yaa bōe?

L. Tı yāmb daab maan dūniyā zug wa sēn maand arzāna.

Matye 6:10

S.129 Yaa bōe la tōnd puvsd n kot kosg a tāab soaba pugē?

L. Tōnd puvsdam ti neb nins sēn be tēnga zugā na maan Wēnnaam daaba būmba fāa puga, wa malegsā sēn maand arzānā.

Yul Sōamya 103:19-22; Yul Sōamya 143:10

S.130 Kosg a naas soaba yaa bōe?

L. Bı y kō tōnd tōnd dub dūnda

Matye 6:11; Luk 11:3

S.131 Yaa bōe la tōnd puvsd n kot kosg naas soaba pugē?

L. Tōnd puvsd n kotam ti Wēnnaam kō-d būmb nins fāa tōnd sēn dat d yīnga yīngā.

Yul Sōamya 145:15-16; Yel-būna 30:8-9; Matye 6:31-33

S.132 Kosg a nu soaba yaa bõe?

L. Bɪ y kō tōnd sugri tōnd beegra yīnga, a wa tōnd me sēn kōt d beegdba sugrā;
Matye 6:12; Luk 11:4

S.133 Yaa bõe la tōnd pʊʊsd n kot kosg a nu soaba pʊgē?

L. D kotame tɪ Wēnnaam kō-d sugr d yel-wēna yīnga. La d pʊʊsdam tɪ Wēnnaam sōng-d tɪ d tōog n kō sēn beeg-b tōndā sugri.

Yul Sōamya 51:2-3; Matye 5:23-24; Efɛɛs Rāmba 4:32

S.134 Kosg a yoob soaba yaa bõe?

L. La bɪ y ra bas tōnd tɪ d kē makr pʊgē ye, la bɪ y fāag tōnd wēng soaba nugē.
Matye 6:13; Luk 11:4

S.135 Yaa bõe la tōnd pʊʊsd n kot kosg a yoob soaba pʊgē?

L. Tōnd pʊʊsd n kotam tɪ Wēnnaam kogl-d ne yel-wēndā. La b kogl-d ne wēng soabā.

Yul Sōamya 119:11; 1 Korēnt Rāmba 10:13; 2 Timote 4:18

S.136 Bõe la pʊʊsga zāmsd tōndo?

L. Pʊʊsga zāmsda tōnd tɪ d tog n kɪsa Wēnnaam sɪd zānga tɪ b sōngd-do.

Efɛɛs Rāmba 6:18; Filip Rāmba 4:6; Hebre Rāmba 4:16

S.137 Kirist bee yɛɛnē moasā?

L. Kirist bee arzān moasā, Ba wā nug ritgo.

Mark 16:19; Tʊʊma 5:31; Rom Rāmba 8:34

S.138 Kirist na n leb n wa dūniyā yes bɪ?

L. N-ye, b na n leb n wa bʊʊ dūniyā neb fāa bʊʊd yaoolem daarā daare. La b na n fāaga neb nins sēn gūud-b bāmbā.

Matye 25:31-32; 2 Tesalonik Rāmba 1:7-9; 2 Timote 4:1; Hebre Rāmba 9:28

S.139 Bõe n paamd nin-tɪrsā kūumā poore?

L. Nin-tɪrsā yīnsā lebda tomē wā. B yam dāmbā kēngda Zu-soaba nengē.

Singre 3:19; Koɛɛg Soaba 12:7; 2 Korēnt Rāmba 5:8

S.140 Bõe n paamd nin-wēnsā kūumā poore?

L. Nin-wēnsa yīnsā lebda tomē wā. B yam dāmba paamda namsgo. Wēnnaam

bīngd-b lame n gūud daar ning b sēn na n wa bu dūniyā neba.

Luk 16:23-24; Zā 5:28-29; 2 Pityere 2:9

S.141 Neb nins sēn ki-ba na n leb n vuugam bi?

L. N-ye, a Zezi sā n lebg n wa, neb nins sēn da ki-bā na n vuugame.

Daniyell 12:2; Zā 5:28-29; Tvuma 24:14-15

S.142 A Zezi sā n wa lebg n wa daare, bōe n na n paam nin-wēnsā?

L. Wēnnaam na n sibg-b-la bug-tēnga ne sāoong sēn ka set ye. Wēnnaam na n welg-b-la ne bāmb belmā wakat fāa yīnga.

Matye 25:41, 46; Mark 9:47, 48; Luk 12:5; Luk 16:23-26; 2 Tesalonik Rāmba 1:9; Wilgri 20:12-15

S.143 Bōe n na n paam nin-tursā?

L. Nin-tursā na n vumda ne sū-noog ne Wēnnaam. B na n vumda arzān sēn ya paall la tēng sēn ya paall puga.

Ezayi 66:22-23; 2 Pityere 3:13; Wilgri 21:2-4

S.144 Arzān sēn ya paallā la tēng sēn ya paallā na n wēnega bōe?

L. Arzān sēn ya paallā la tēng sēn ya paallā puga, tōnd na n vumda ne Wēnnaam. Tōnd ka na n tol n maan yel-wēn ye. Tōnd ka na n tol n ki ye. Kāab-wēng ka na n tol n le zīnd ye. Sū-sāoongo la toog kōn tol n le zīnd ye. Tōnd ka na n leb n paam yel-wēn taale, walla yānd ye. Tōnd na n paama sū-noog sēn yit Wēnnaam nengē. Hebre Rāmba 12:22-23; Zuud 1:24; Wilgri 21:1-5; Wilgri 22:1-4.

GOM-BIISA BILGRI

Gom-biisi

Bilgri

Arzāna

Arzān yaa zīig ning Wēnnaam ne Kirist sēn be wā. Wēnnaam bee be n vi la b rut naam. Arzān yaa zīig ning neb nins sēn sid mi Wēnnaam la a Zezi wā sēn na n kēng b kūuma poorā. Yaa zīig neba sēn na n tar sū-noog wakat fāa, ti zu-loεeg kaē wā. Arzān paall la tēn-paall n na n yi neb nins sēn mi Wēnnaamā yir wakat sēn wate.

Barka

1) Bark yaa bōn-sōamya nins Wēnnaam sēn maand tōnd yīngā. Tōnd sā n kos Wēnnaam ti b bark-do, rat n yeelam ti d kota bāmb ti b sōng-do la b maan neer tōnd pusē.

2) Bark yaa Wēnnaam kūun tōnd sēn da ka εgd n paame, tuum-wēns nins tōnd sēn maanā yīnga. Bark yaa būmb ning Wēnnaam sēn kōt tōndā, bāmb sēn ya sōama hal wusg ne tōnd yīnga. Yaa sugri la sōngr ning tōnd sēn paamd Wēnnaam nengē wā.

Bōn-naandga

Bōn-naandg yaa būmb sēn naan ne raoogo, kugri walla kutu ti neba puvsdē. Neba tog n waooga Wēnnaam. Bōn-naandg yaa ninsaala walla būmb mamsgo ned sēn bas Wēnnaam n nongē. Bōn-naandg yaa wēnd-faoogo. Būmb ned sēn nong n yud Wēnnaam menga.

Bug-tēnga

Bug-tēng yaa zīig ning Wēnnaam sēn welgd nin-wēnsā n ningdē wā. Bug-tēng yaa sibgr zīiga nin-wēnsā sēn na n kēng b kūuma poore.

Da-pika

Da-pik yaa ra-pegd a yiib b sēn pıgl n ka. A Zezi sēn wa be tēng zugā, neba ra kaada nin-wēnsā da-pik zug ti b kiidē. A Zezi kii da-pik zugu.

Fāagda

A Zezi Kirist la Fāagdā. Yaa ned sēn paasd tōnd ne Wēnnaam la sēn tulgd tōnd ti tuum-wēns nins tōnd sēn maanā sibgr ka paamd-d ye.

Fãage/Fãagre	Fãagr yaa Wẽnnaam sên na n tulg tōnd ne yel-wēnda sbre la a tōogo. Yaa ned sên na n paam yolsg bi tulgr ne bōn-wēnga.
Israyelle	Tēng ning pug Zuif rāmba sên vumdã. B boonda Zuif rāmba me ti Israyell kamba. B yaa a Abraham, a Izake la a Zakob kamba.
Kãab-wēnga	Yaa gomd sên tar pāng n tōe n wa ne sabaab wēnga walla subgr neda bi bũmb zugu.
Karen-biiga	Karen-biig yaa ned sên pugd ned a to n deeg a zāmsgo. Yaa ned sên tēed Kirist. Yaa ned sên tũud bũmb ning Kirist sên zāmsdã.
Kē pugã	Yaa bi-pælg sungr wakato, vum paall sên sungd pag yīnga pugē.
Kis sida	Kis bũmb bi ned sid yaa yāmb sên na n tũud-a n tagsd t'a yaa sida. Yaa yāmb sên na n tar tēeb la y tumd ne tēebo [ges-y tēebo].
Kō sugri	Kō ned sugr yaa yāmb sên na n nong-a la y ka tēegd a sên maan ti ka sōamã wã n na n zab ne-a ye. Wẽnnaam sã n kō tōnd sugri, b ka tēegd tōnd yel-wēnã n zab ne tōnd ye.
Koom Lisgu/Lis koom	Wēnd-dooga* taor soab bōrda ned ning sên deegd-a lisgã kooma pug bilfu. Rēnda poore sên deegd-a lisgã pukd n yii koomē wã. A boto, tōnd wilgdam ti Kirist peka tōnd n yiis d dēgdã. Tōnd wilgda neba fãa me ti tōnd yaa wēnd-dooga neda. Kooma lisg tēegda tōnd a Zezi sên ki wã yelle. B mum-b lame. La bāmb vuug n basa kũum.
Noog f sũuri	Noog f sũur dat n yeelam ti f maan sũ-noog ne bũmb ning fo sên tarã. Yaa bāng ti bũmb ning fo sên tarã sekame.

Maleka	Maleka yaa tumtumd Wēnnaam sēn tumd t'a tıgd n taas bāmb koeese. Malek yaa suga. Malek gomda gom-sōamya Wēnnaam wεngē. Malek maanda būmb ning Wēnnaam sēn data. Malek maanda bōn-sōamya neb nins sēn ya-b Wēnnaam zaka nebā yīnga. Malek wēng tumda Sutāana yīnga.
Ned sēn tar naare	Paam naar dat n yeelame tı paam bōn-sōamya. Paam naar yaa tall keelem ka rē paam arzeka. Tōnd tara naare neba sā n wa gomd tōnd yell sōama. Tōnd tara naare d sā n wa paamd tı neb a taabā maand tōnd neere.
Nin-turga	Yı nin-turg rat n yeelam tı paam zemsg ne Wēnnaam. Nin-tursā yaa b rāmb sēn tar zemsg ne Wēnnaamā. Wēnnaam sā n kit tı ned paam zemsg ne bāmba, b geta a soab wa ned sēn kae rēgd ye. Nin-turg yaa Wēnnaam zoa, a ka Wēnnaam be ye.
No-rεεsa	No-rεεs yaa ned sēn tōe n togs nebā būmb ning Wēnnaam sēn datā. No-rεεsdba goma Wēnnaam yīng yuum wusg sēn looge. No-rεεs yaa ned sēn da togsd būmb nins sēn da segend n watē wā.
Pa-kuili	Pa-kuil yaa pug-sad sēn ka mi raoa.
Ra	Yaa yao ligd n leb n deeg būmb ning sēn da ya fo so tı menme walla ned deege. Yaa yao yaood sēn na yulē tı būmb lebg f soolem.
Sēn kōn sε	Yaa būmb nins sēn da sung n beē wā, walla sēn na n kell n beē wā. Yaa būmb sēn ka tar sungre la sēn ka tar sεεbo.
Sēn tar waoogre	Tall yel-manesem sēn ya sōmbo. Vum vum sēn kōt Wēnnaam la neba waoore. Yaa yı ned sēn maand neere la bōn-turse.

Sug Sõngo	Wēnnaam Sugã [ges-y suga] a Zezi sēn tum ti b wa sōng nebã. Sug Sōng yaa Wēnnaam yuur a to. B boond-b lam me ti Wēnnaam Suga, Kirist Suga la Sug sēn sōngd tōndo. Sug Sōng yaa nin-vuga, la b ka ninsaal wa tōnd ye. B yaa Wēnde, n zem Wēnnaam sēn ya Ba wã, la Wēnnaam sēn ya Bi-riblã [ges-y Tãab-n-yembre]. Sug Sōng maanda Wēnnaam tuuma neba sēn be dūniyã suka. Ned ba a ye ka ne Sug Sōng ye, la b vu ne neb nins sēn mi-b a Zezi wã, la b vu bãmb pusē.
Suga	Sug yaa bōn-vug sēn ka tar yīng la sēn ka ne nini. Wēnnaam yaa suga. Wēnnaam naana sus a taaba (malegse*) tōnd sēn ka ne ye; sɪ-kãens tōe n yu sōama walla wēnse. Wakat ninga, b boonda ninsaal yamã ti ninsaal suga [ges-y yam].
Soolem	Soolem yaa zīig ning naab sēn dit a naamã. Yaa tēng ning naab sēn dit naamã. Wēnnaam soolmã yaa zīig ning Wēnnaam sēn dit naamã.
Sūuri	Sūur yaa ninsaal zīig ning sēn tar yōod n yudã. Yaa zīig ning a yīn-sidsã sēn be wã, zīig ning a sēn tagsd a tagsdã la a yãkda a yam-yãkrã fãa wã.
Sutãana	Sutãan yaa Wēng soaba yuur a to. A Sutãan yaa maleg-wēnsã taoor soaba [ges-y maleka].
Tãab-n-yembre	Tãab-n-yembr yaa gom-bil b sēn tar n bilgd Wēn-yeng ning sēn tar neb bugs a tãabã: Wēnnaam sēn ya Ba wã, Wēnnaam sēn ya Bi-riblã (a Zezi), la Wēnnaam sēn ya Sug Sōngã.
Tēebo	Tēeb rat n yeelam ti kɪs neda walla bũmb sɪda. Yaa kɪs Wēnnaam sɪda. Yaa yãmb sēn na n mi ti Wēnnaam yaa hakɪka, ba ne yãmb sēn ka tōe n yē bãmbã.
Tēeda	Tēed yaa ned sēn mi Kirist la a ning a kɪs-sɪda fãa Kirist puga.

Tek yam	Tek yam yaa ned sēn na n wēnemd n bas yel-wēndā. Yaa maan būmb ning Wēnnaam sēn dat tī d maanā. Yaa yāk yam tī y ka na n maan bōn-wēns nins yāmb sēn da maand pīndā ye.
Tōogo	Yaa noy naab sēn yākde sēn na yilē n wilg neba sēn tog n vumd to-to. Yaa noy nins Wēnnaam sēn kō a Moyiisā.
Vuugre	Vuugr vōor yaa ned sēn ki sēn na n lebg n vi. Leb n vuusd ne yōore.
Vuusg daare	Vuusg daarā yaa daar ning Wēnnaam sēn bas b naanegā tuum n vuusā. Vuusg daara yaa daar ning Wēnnaam sēn yeel Zuif rāmbā tī b ra tumā. Da yaa daar sēn welg toore Zuif rāmba sēn da vuusde la waoogd Wēnnaam.
Waooge	<p>1) Waoog ned yaa yāmb sēn na n gomd a soaba yell neere. Yaa yāmb manesmā a soaba taoor sēn na n ya sōama, yāmb sēn get a soab ne waoor la nanbā yīnga.</p> <p>2) Waoog ned dat n yeelam tī maan a soabā wa ned sēn tar yōod wusgo.</p> <p>3) Waoog Wēnnaam rat n yeelam tī wilg Wēnnaam tī b yaa kāsenga la tī d nong-b-la hal wusgo. Waoog Wēnnaam yaa yāmb sēn na n kitd tī Wēnnaam paam waoore la y puusd-b barka. Tōnd sā n wa kēng Wēnnaama nengē, yaa rē la tōnd na n maandē .</p>
Wēnd-doogā	Wēnd-doogā yaa neb nins sēn tūud a Zezi Kirist la sēn tēed bāmbā sulli. B tigsda taaba. B lisdā tēedba koom. B rita Zu-soaba Rubo. B sakda būmb ning Kirist sēn zāmsā.
Wēng soaba	Wēng soabā yaa a Sutāan yuur a to. A Sutāan yaa maleg-wēnsā fāa taoor soaba [ges-y maleka].

Wubri	Wubr yaa tvumd sēn zems ne laloa wā sēn kitd ti ned lebgd ned a to zak neda. Nin-kāng lebgda ned ning sēn deegd-a wā toorē biiga. Pīnda, tōnd dag n yaa sāamb ne Wēnnaam, la d dag n yaa bāmb bēeba. La moasā Wēnnaam boonda tōnd ti b menga kom-nongdse.
Yam	Yama yaa ninsaal zīig ning sēn ka tōe n yēndā sēn be tōnd pusē tōnd vuma wakatā. Tōnd sā n wa ki bōn-kāng loogdame. Wēnnaam kō a Ādem ne Awa yam, wakat ning bāmb sēn fuus b pusē wā. Wakat kēer, b boonda ned yam ti ninsaal suga [ges-y suga].
Yel-wēnde/ Yel-wēn-maanda	Yel-wēnd yaa bōn-wēns nins neba sēn maand n beegd Wēnnaamā bi neb a taabā. Tōnd sā n ka tūud noy nins Wēnnaam sēn gānegā, tōnd maanda yel-wēnde. Tōnd sā n ka maand būmb nins Wēnnaam sēn dat ti d maanā, tōnd maanda yel-wēnde. Neba fāa yaa yel-wēn-maandba bala b beegda ne Wēnnaam la ne neb a taabā. Neba fāa yaa yel-wēn-maandba bala b roga ne tulsem sēn ya wēnse.
yulemde	Yi yulemd dat n yeelam ti Wēnnaam welga yāmb toor b meng yīnga. Rat n yeelam ti yi Wēnnaam neda. Tōnd sā n ya yulma tōnd ka tar yel-wēnd ye. Wēnnaam taoore, tōnd ka tar dēgd ye.
Yoobo	Yoob rat n yeelame ti kē ne ned sēn ka f paga walla f sida.
Ziiri	Wēnnaam ziirā yaa būmb nins fāa sēn kitd ti Wēnnaam ya neer la kāsengā, wa rīm kāsengā.
Zuife	Zuif yaa a Abraham, a Izake la a Zakob la bāmb kamba pend neda. Yaa ned sēn tar Zuif rāmba tēebo.
Zu-soaba	Zu-soab yaa Wēnnaam yuur Wēnnaam Sebra puga. Yu-kāng wilgdam ti Wēnnaam bee būmb a taabā fāa zugē la b yaa būmba fāa soala. Yaa yuur tōnd sēn boond a Zezi tōnd sā n sakd bāmba.